

การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974 - 584 - 550 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 15494.246

THE DEVELOPMENT OF INDICATORS OF THE SUCCESSFUL SUPERVISION
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

MRS. WILAIWAN MAUNCHAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974 - 584 - 550 - 7

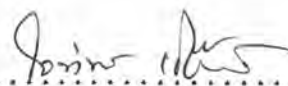
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
โดย นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

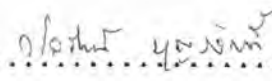

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุญจี เณรยอด)

วิไลวรรณ เหมือนชาติ : การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (THE
DEVELOPMENT OF INDICATORS OF THE SUCCESSFUL SUPERVISION IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE
NATION PRIMARY EDUCATION COMMISSION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์.
165 หน้า. ISBN 974-584-550-7

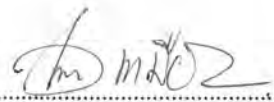
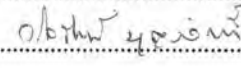
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ
ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน โดยใช้แบบ
สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 8 ด้าน
40 ตัวบ่งชี้ ส่งไปจำนวน 820 ฉบับ ได้รับกลับคืน 749 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.34 วิเคราะห์
ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ากลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของแต่ละ
ข้อกระทง และวิเคราะห์ตัวประกอบด้วยวิธี PRINCIPAL COMPONENT ANALYSIS (PC) หมุนแกนตัว
ประกอบแบบอโรทอนอล ด้วยวิธีแวนแมกซ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X

/ ผลการวิจัย พบว่า

ตัวประกอบสำคัญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
มี 4 ตัวประกอบ ซึ่งเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้คือ

1. ตัวประกอบด้านเทคนิค กิจกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนและการตรวจสอบ
ผลการดำเนินงาน มี 10 ตัวแปร มีความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 41.2
2. ตัวประกอบด้านปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6
ตัวแปร มีความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 5.2
3. ตัวประกอบด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มี 8 ตัวแปร มี
ความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 3.5
4. ตัวประกอบด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ตัวแปร มีความแปรปรวน
คิดเป็นร้อยละ 3.3
5. ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
มีความเห็นว่า 80 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในระดับมาก

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C 542201: MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: DEVELOPMENT/ INDICATOR/ SUCCESSFUL/ IN-SCHOOL SUPERVISION OF
PRIMARY SCHOOL

WILAIWAN MAUNCHAT: THE DEVELOPMENT OF INDICATORS OF THE SUCCESSFUL
SUPERVISION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 165 pp. ISBN 974-584-550-7

The purpose of this research was to study the indicators of the
successful supervision in Elementary schools under the Jurisdiction of the
Office of the National Primary Education Commission. The questionnaire
including 8 topics and 40 indicators were properly used for the sampling
that included supervision in provincial and district levels, administrators
and academic teachers. The 820 questionnaires were sent to the samplers,
but 749 (91.54) returned.

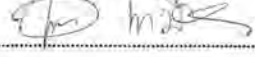
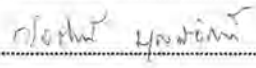
The data were analyzed by the program SPSS-X. The arithmetic mean,
standard deviation and coefficient of variation for each topic were
computed. Factor analysis method by Principal Component Analysis and
Varimax Rotation Method was also used for data analysis.

The findings were as follows:

There were four main factors relevant to the success of the
supervision in the elementary schools. They were:

1. The technical factors supervisory activities, the evaluation of
supervision consisted of 10 variables. Percent of variance was 41.2
2. The input factors supporting to the supervision process
consisted of 6 variables. Percent of variance was 5.2
3. The output factors consisted of 8 variables. Percent of
variance was 3.5
4. The supervision planning factors consisted of 6 variables,
Percent of variance was 3.3
5. Provincial supervisors and district supervisors, administrators
and academic teachers rated 80 indicators in the higher essential level.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..... .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสู่ดวงตามวัตถุประสงค์ได้ ก็ด้วยความอนุเคราะห์และความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ของรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.โกวิท ประวาลพุกภัย รศ. ชازی มณีศรี รศ.ดร. บุญมี เณรยอด ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์เอกราช น้อยประสิทธิ์ อาจารย์ชาญชัย วัชรกุล อาจารย์ สุชะ กิ่งมณี อาจารย์เบญจลักษณ์ สุขโรคนิจ อาจารย์ประภาพรรณ เส็งวงศ์ อาจารย์สมชาย มิตรมูลพิทักษ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสมบูรณ์ไปไม่ได้หากไม่ได้รับความแนะนำเพิ่มเติมตลอดจนคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจาก ผศ.ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอันมาก

ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่า ให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ อาจารย์สุวัฒนา สุภาลักษณ์ อาจารย์วงเดือน อิ่มเงิน อาจารย์สุนันทา นาศิริรักษ์ อาจารย์งามจิต อ่อนมิ่ง อาจารย์เอนก มีชัย อาจารย์ทองสุข รวยสูงเนิน อาจารย์ฉัตรชัย ชุมบุญ ที่ได้ให้ความแนะนำ ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อนุมัติทุนสนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ และเด็กชาย ศิวาวุช มงคล เพื่อน ๆ นิสิตสาขานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรรุ่น 30 ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยและมีส่วนช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1	
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การนิเทศภายในโรงเรียน	13
การนิเทศภายในโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	28
ตัวบ่งชี้ทางการศึกษา	32
ประสิทธิภาพของการนิเทศภายในโรงเรียนกับตัวบ่งชี้ทางการนิเทศการศึกษา ..	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	47
	ประชากรที่ศึกษา	47
	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
	รายการอ้างอิง	137
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก ก. สรุปผลการสัมภาษณ์	143
	ภาคผนวก ข. รายนามนักวิชาการ นักปฏิบัติการณ์ เทศการศึกษา	148
	ภาคผนวก ค. สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	150
	ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	153
	ภาคผนวก จ. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร	162
	ประวัติผู้วิจัย	165

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนตามจังหวัดและตำแหน่งต่าง ๆ	48
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและรับกลับคืน	53
3	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ	58
4	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านผู้นิเทศเกิดความตระหนักและ เห็นความจำเป็นของการนิเทศภายใน จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ	60
5	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านครูเกิดความตระหนักและเห็น ความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน จำนวนกตามตำแหน่งต่าง ๆ	66
6	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านผู้นิเทศวางแผนในการ นิเทศภายในโรงเรียน จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ	71
7	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านผู้นิเทศให้ความรู้ เรื่องที่จะ ปฏิบัติ และบริการวิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ .	76
8	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านผู้นิเทศควบคุมการปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะแนวทางแก้ไข จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ	81
9	ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านผู้นิเทศตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงาน จำนวนตามตำแหน่งต่าง ๆ	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	90
11	94
12	101
13	103
14	105
15	107
16	109

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศ	5
2	ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน	21
3	ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน.....	24
4	รูปแบบกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	29
5	วงจรพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการนิเทศภายใน	30
6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้..	36